

BIURO REDAKCJI:

Krakowskie-Przedmieście Nr. 415.

Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku, nie zwracają się.

Pismo Urzędowe, Polityczne i Naukowe.

w Biurze Redakcji Nr. 415.

Oraz na wszystkich Stacjach Poczтовых w Cesarstwie i Królestwie.

Prenumerata w Warszawie: Rocznie Rs. 8.—Półrocznie Rs. 4.—Kwartalnie Rs. 2. Miesięcznie kop. 67.—Nr. pojedynczy kop. 5.

Sroda, 2 Lipca 1862.

Prenumerata na prowincyi: Rocznie Rs. 9 k. 20.—Półrocznie 4 k. 60.—Kwartalnie 2 k. 30. Za przesyłkę w kopertach Kwartalnie Rs. 4.

SPIS RZECZY.

CZEŚĆ URZĘDOWA. — Wiadomości urzędowe z Królestwa i z Cesarstwa. CZEŚĆ NIEURZĘDOWA. — Wiadomości zagraniczne. Wiadomości rozmaite. Kongres podatkowy, odbyty w Lozannie, w Lipcu 1860 r. (ciąg dalszy). Teatr. Kursa papierów publicznych i pieniędzy. Kolej Żelazna. Obwieszczenia. RZECZY NAUKOWE. — Rady i Władze prowincjonalne w Belgii (dokończenie).

CZEŚĆ URZĘDOWA.

DO P. O. NAMIESTNIKA NASZEGO W KRÓLESTWIE POLSKIM.

Na przedstawienie wasze rozkazujemy: Pani Honoracie Jasińskiej, wdowie po Aleksandrze Jasińskim, b. naczelniku sekcji administracyjnej departamentu Górnictwa Królestwa Polskiego i małoletniemu jej synowi Ksaweremu, przez wzgląd, że zmarły mąż i ojciec ich, w ciągu przeszło 26 letniej służby, odznaczył się szczególną gorliwością i obowiązki na nim leżące wypełniał aż do zupełnego wyczerpania sił, niedostępującemu 30h tylko miesiąc dla nabycia swej rodzinie prawa do pensji emerytalnej, w stosunku ostatniej swej płacy rs. 1,350 rocznie wynoszącej, oraz z uwagi, że wdowa ta i syn znajdują się obecnie w nader krytycznym położeniu, do pensji rs. 150 na rok wyznaczony im według przepisów odpowiednio przedostatniej męża i ojca ich płacy, uiszczając, w drodze łaski, dodatek w takiej ilości, t. j. po rs. 150 rocznie, w połowie dla wdowy do śmierci lub wejścia na nowe związki małżeńskie, a w połowie dla syna do dojrzenia jego do pełnoletności.

Dodatek ten odniesiony być ma do funduszu zamieszczanego corocznie w Ludziecie Królestwa, na pensje, w drodze szczególnych nagród udzielanych, czas zaś uiszczania go liczyć się winien od daty dzisiejszej.

Wykonanie niniejszego ukazu NASZEGO nie omisszkacie polecić Komisji Rządowej Przychodów i Skarbu.

(podpisano) „ALEKSANDER,” przez CESARZA i KRÓLA.

Minister Sekretarz Stanu, (podp.) J. Tymonowski. w Carskim Sióle, d. 29 Maja (10 Czer.) 1862 r.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, w skutku przedstawienia p. o. Namiestnika Królestwa, Najmilszemu oddać raczył Urzędnicą do szczególnych poruczeń przy Namiestniku zostającego w godności Szambelana Dworu Jego CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ Mości, Radcę Stanu Hrabiego Tyszkiewicza, za

NAJJAŚNIEJSZY PAN, w skutku przedstawienia p. o. Namiestnika Królestwa, Najmilszemu oddać raczył Urzędnicą do szczególnych poruczeń przy Namiestniku zostającego w godności Szambelana Dworu Jego CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ Mości, Radcę Stanu Hrabiego Tyszkiewicza, za

RZECZY NAUKOWE.

Rady i Władze prowincjonalne w Belgii.

(Dokończenie, obacz Nr. 141).

Nie wszystkie uchwały rady, mają od razu silę obowiązującą; niektóre z nich potrzebują być zatwierdzone przez Króla. Do rzędu tych ostatnich należą: 1) budżet wydatków i dochodów, oraz uchwały dotyczące zaciągnięcia pożyczek; 2) uchwały dotyczące utworzenia nowych zakładów użyteczności publicznej, nawet kosztem prowincji; 3) uchwały dotyczące nabycia, sprzedaży, zamiany majątku ruchomego i nieruchomego prowincji, jeżeli wartość jego przekracza 10,000 fr.; 4) uchwały dotyczące budowy dróg, kanałów, robót publicznych tak w części, jak i w całości kosztem prowincji dokonywanych, jeżeli wydatek na ten cel przekracza 50,000 fr.; 5) uchwały dotyczące ustanowienia, znoszenia, zmiany targów i jarmarków; 6) uchwały stanowiące przepisy administracyjne i policyjne dla prowincji. Uchwały te z wyjątkiem budżetu, mogą być przez Króla w całkowitości zatwierdzone lub odrzucone, lecz nie mogą być w niczem zmieniane; w budżecie zaś jedne pozycje mogą być zatwierdzone, inne odrzucone; zasada do tego postanowienia było to, że wyrzucenie jednego ustępu w jakiej uchwale, mała nawet zmiana, może zupełnie przekształcić jego znaczenie, i nadać jej zupełnie inne dążenie, sprzeczne z zamiarami rady. Z budżetem zaś rzecz się ma zupełnie inaczej; mogą np. być w nim pominięte niektóre wydatki obowiązkowe, o których powyżej wspominaliśmy, rządzącym ma prawo je wnieść do budżetu, a w razie gdyby zwykłe dochody prowincji nie wystarczały na ich zaspokojenie, podnieść takowe. Dochody prowincji w Belgii, równie jak i we Francji, głównie stanowią tak zwane centymy dodatkowe. Król zatem w razie potrzeby może powiększyć ilość tych centymów, pobieranych stosunkowo do podatków skar-

odznaczającą się gorliwością służbę, orderem S-ej Anny klasy 2-iej z koroną Cesarską.

NAJJAŚNIEJSZY PAN Najwyżej dozwolił raczył, przebywającemu w Syberji na osiedleniu, przestępcy politycznemu Serafinowi Morawskiemu, rodem z Królestwa Polskiego będącemu, powrócić do kraju, z nadaniem mu praw zapewnionych przestępcom politycznym na zasadzie Najmilszszego Manifestu z dnia 26 Sierpnia 1856 r. z Syberji powróconym.

Rada Administracyjna na posiedzeniu z dnia 8 (20) Czerwca r. b. udzieliła Aleksandrowi Wojciechowi Ignacemu Wierzejskiemu i Bronisławowi Zochowskiemu, patenta na wolno-praktykujących budowniczych klasy 2-iej.

J.W. Krzywicki p. o. Dyrektora Głównego Prezydującego w Komisji Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w dniu wczorajszym przyjmował w lokalu tejże Komisji Rządowej Duchowieństwo, Władze Konsystorskie i Kościelne Wyznań Ewangelickich, Augsburgskich i Reformowanego.

Sekretarz Stanu Jego CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ Mości Enoch, p. o. Dyrektora Głównego Wyznań i Oświecenia Krzywicki i Szambelan Dworu Zygmunta Hrabia Wielopolski, wyjechał w dniu wczorajszym na granicę Królestwa, zaś Gubernator Cywilny Laszczyński na granicę gubernji Warszawskiej.

Komisja Rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. — Z zapisu s. p. Ks. Stanisława Karnkowskiego, Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, zakwowały dwa stypendja, każde po rs. 90 rocznie, do których, stosownie do ordynacji tegoż zapisu, mają pierwszeństwo:

- 1) Młodzież, urodzona w Królestwie, z jego familji. 2) Młodzież używająca tegoż samego herbu. 3) Młodzież innej familji szlacheckiej, ubogiej, starsza w wieku, a celująca w naukach. 4) Młodzież taka, której rodzice lub krewni przyłożyli się do powiększenia dochodów konwiktów.

Komisja Rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, podając o tem do powszechnej wiadomości, wzywa osoby interesowane, aby najpóźniej w ciągu jednego miesiąca od daty niniejszego ogłoszenia, dowody swej kwalifikacji, według powyższych warunków, złożyły Seniorowi familji Karnkowskich, W-mu Janowi Karnkowskiemu, mieszkającemu w Karnkowie pod miastem Lipnem, w gubernji Płockiej, wraz z metryką urodzenia kandydata, podane go do stypendjum i świadectwem Zwierzchnika szkoły, że uczęszcza do jednej ze szkół wyższych w kraju, lub że z względu na wiek i usposobienie, okazane na egzaminie, może być do niej przyjęty, które to dowody Senior familji wraz ze swoimi wnioskami przedstawi Komisji Rządowej do decyzji. — p. o. Dyrektora Wydziału, Radca Stanu J. Korzeniowski. — Naczelnik Wydziału Kosiński.

Komisja Rządowa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. — Z oszczędności osiągniętych na funduszu rs. 7,500, przeznaczonym przez s. p.

Józefa Gawlikowskiego, dziedzica dóbr Godowa w gubernji Lubelskiej, na edukację młodzieży, ustanowione zostało drugie stypendjum, wynoszące rs. 50 k. 42 rocznie, do którego, stosownie do woli zapisodawcy, mają prawo uczniowie szkół Lubelskich nazwiskami Gawlikowscy, a w braku takich, innego nazwiska, odznaczający się moralnym prowadzeniem i pilnością w naukach.

Komisja Rządowa podając o tem do powszechnej wiadomości, wzywa osoby interesowane, aby, najdalej w ciągu dni 30 od daty niniejszego ogłoszenia, złożyły Dyrektorowi gimnazjum gubernialnego w Lublinie, metrykę urodzenia kandydata i świadectwo o stanie majątkowym jego rodziców, wydane i poświadczane przez właściwe władze, które to dowody wraz z cenzurą o sprawowaniu się i postępie w naukach kandydata Dyrektor Gimnazjum, po upływie terminu zakreślonego, przedstawi Komisji Rządowej do decyzji. — p. o. Dyrektora Wydziału, Radca Stanu J. Korzeniowski. — Naczelnik Wydziału Kosiński.

Rada Administracyjna Królestwa, na posiedzeniu d. 8 (20) Czerwca r. b. na przedstawienie Komisji Rządowej Sprawiedliwości, następujące zapisy:

- 1) dla szpitala w Kurozwękach rs. 3,000; 2) na utrzymanie wikarego przy kościele w Biechowie w powiecie Stopnickim rs. 1,800 i 3) na utrzymanie kapelana przy szpitalu w Kurozwękach rs. 1,800; przez niego Anasztazę z Rudnickich Soltykową, testamentem na d. 19 Listopada 1855 r. własnoręcznie w m. Krakowie sporządzonym i przez władze tameczne urzędowo poświadczonym uczynione, w myśl art. 910 K. C. z zachowaniem praw osób trzecich i pod warunkami bliżej w testamencie oznaczonym, zatwierdziła.

Dyrektor Kancelarii Komisji Rządowej Sprawiedliwości. — Odwołując się do ogłoszenia w Dzienniku Powszechnym z d. 25 Października (6 Listopada) r. z. z upoważnienia, na honor podać do wiadomości, iż na teraz z powodu zwiększonych w Komisji Rządowej Sprawiedliwości zatrudnień, audjencje dawane dotąd dwa razy tygodniowo przez Dyrektora Głównego Prezydującego w tejże Komisji, będą od teraz udzielane tylko raz na tydzień, to jest w każdy Poniedziałek. — W razie zaś przypadającego w tym dniu święta uroczystego, audjencja będzie miała miejsce we Wtorek. Czas audjencji pozostaje ten sam, to jest od 10 do 11 godzin przed południem. — w Warszawie dnia 18 (30) Czerwca 1862 r. — Radca Stanu J. Ornowski.

Z Petersburga 24 Czerwca.

NAJJAŚNIEJSZY PAN, po roztrząsaniu w radzie ministrów, Najwyżej rozkazał raczył, aby cenzura stosowała się do poniżej podanych czasowych przepisów, aż do chwili przejrzenia wszystkich postanowień dotyczących druku: 1) We wszystkich w ogóle płodach druku nie dopuszczają naruszenia należnego uszanowania dla nauki i obrzędów wyznań chrześcijańskich, zapewnić nietykalność Najwyższej Władzy i jej atrybucji, uszanowanie dla osób Rodziny Panującej, nienaruszalność praw zawodniczych honor i życie domowe każdego. 2. Nie dopuszczają do druku dzieł i artykułów wykładających szkodliwe nauki socjalizmu i komunizmu, dążące do wstrząśnięcia lub zburzenia istniejącego porządku rzeczy i zaprowadzenia bezładności. 3. Przy roztrząsaniu dzieł i artykułów o niedokładności istniejących w Rosji postanowień, pozwalających drukować tylko specjalne rozprawy naukowe, napisane tonem odpowiednim przedmiotowi i przy tem dotyczące takich postanowień o których wada-

przekonało doświadczenie. 4. W rozprawach o wadach i nadużyciach administracji nie pozwalają drukować nazwisk osób, miejsc i władz. 5. Rozprawy wymienione w dwóch poprzednich punktach, przepuszczają tylko w książkach, zawierających nie mniej dziesięciu arkuszy druku, i w czasopiśmie, których cena prenumeraty wraz z przesyłką wynosi nie mniej siedmiu rubli rocznie. 6. Ministrom spraw wewnętrznych i oświecenia narodowego pozostawia, po wzajemnym porozumieniu się, w razie szkodliwego kierunku jakiego czasopisma, zaliczać je do rzędu takich, którym nie pozwala się drukować rozprawy wymienione w punktach 3 i 4, a także zawieszają wydawanie wszystkich czasopism, nie więcej jak na ośm miesięcy. 7. Nie pozwalają na drukowanie artykułów: a) w których wzbudza się niechęć i nienawiść jednego stanu względem drugiego i b) w których zawierają się obraźliwe szyderstwa z całych stanów lub urzędów służby rządowej i publicznej. 8. Nie pozwalają ogłaszać, na podstawie pogłosek, niabyto zamierzanych przez rząd środków, dopóki o takich nie nastąpi ogłoszenie według prawnego porządku 9. Artykuły podpisane przez osoby urzędowe, pozwalają drukować dopiero po przekonaniu się stanowczem o rzetelności nadesłania ich od tych osób. 10. Pod względem artykułów i wiadomości politycznych zachowują ogólne prawo do zabezpieczenia honoru i domowego życia zagranicznych monarchów i członków ich rodzin od zniewag drukiem i zachowaniu przyzwoitości przy objaśnianiu działań zagranicznych rządów. 11. Redakcja każdego czasopisma, przedstawiając do cenzury jakikolwiek artykuł, obowiązana jest wiedzieć kto mianowicie jest jego autorem, dla dania w tym względzie wiadomości na żądanie władz sądowych i ministrów spraw wewnętrznych i oświecenia narodowego. 12. Niezależnie od tych przepisów, cenzorowie powinni mieć na uwadze oddzielnie podane wskazówki przy cenzurowaniu artykułów, dotyczących wydziału wojny, sądownictwa, finansów i przedmiotów ministerstwa spraw wewnętrznych. 13. Uważać za zniesione wydane od 1828 r. do 1 Stycznia 1761 r. postanowienia i rozporządzenia do cenzury, z wyjątkiem wyszczególnionych w osobnym spisie.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ogólne Sprawozdanie.

Urzędowy raport generała Lorencez, na który z taką niecierpliwością oczekują we Francji, dotąd nie nadszedł. Monitor podaje tylko wiadomość o cząstkowym powodzeniu wojsk francuzkich, które zupełnie rozproszyły przednią straż armji Juareza, pragnącą niedopuszczyć połączenia z wojskami francuzkimi oddziału meksykańskiego generała Marquez. Constitutionnel donosi, że wojska francuzkie stoją w Orizaba zaopatrzony w zapasy żywności, którą także z największą chęcią dostawiają okoliczni mieszkańcy. Po połączeniu się z posiłkami przyprowadzonymi przez generała Douay w liczbie 1,000 piechoty linijowej i marynarki i 250 ludzi jazdy meksykańskiej, generał Lorencez z ośmiotysięczną armją zajmował silne stanowisko. Independ. belgen a za sadzie wiadomości z innych źródeł utrzymuje, że jakkolwiek stanowisko wojsk w Orizaba jest bardzo dogodnie, obawiano się tam braku żywności, i że generał Douay do ostatnich chwil pozostawał w Vera-Cruz, czy dla tego, że usiłowanie połączenia się z głównym oddziałem było bezskuteczne, czy też dla tego, że uznawał za niestosowne puszczać się z takim małym oddziałem drogą obsadzoną przez gerillaos. Dzienniki paryzkie zupełnie już milczą o

rozprawach, jakie miały miejsce w Ciele prawodawczem w kwestji meksykańskiej. Tylko dziennik Temps oddając słusznego zrzeczym zwrotom odpowiedzi p. Billaut na mowę jasną i ścisłą p. Favre, wskazując słabość argumentów ministra, wypytującą z podwojonej polityki rządu francuzkiego, z których jedna zależy na wymaganiu zadostyczywania, a druga pragnie mieszczą się w cudze sprawy.

W Paryżu krąży pogłoski o rychłym rozwiązaniu ciała prawodawczego. Rozwiązanie tego Ciała w istocie zdawałoby się być naturalnym następstwem dekretu z 27 Listopada, lecz z powodu osobistych interesów, którym mogłoby zagrozić, spotkało w pewnych sferach silny opór.

Pogłoski, jakoby mocarstwa, o których uznaniu królestwa włoskiego tak zapewniano, miały przesłać gabinetowi paryskiemu notę oświadczającą, iż z powodu niepewnego stanu rzeczy na półwyspie, a mianowicie stosunków z Stolicą Apostolską, nie uważają za konieczne uznać teraz to państwo, jakkolwiek nie bardzo wiarogodne, wskazywałyby, iż uznanie wspomniane nie jest jeszcze faktem dokonany. W sferach, z których pochodzi ta pogłoska utrzymują, że uznanie znajduje się w bliskim związku ze sprawą wschodnią i zależy od układów w tym względzie.

Co do sprawy serbskiej, Pester Lloyd i Gazeta Aradska, utrzymują, że książę serbski zaraz na pierwszej konferencji stanowczo zażądał usunięcia się Turków z twardsz serbskich i zburzenia takowych, że żądania księcia Michała popiera Rosja, Francja, Prusy i Włochy, Anglja przystaje na nie warunkowo, Austria zaś popiera Portę. Gazeta Temeswarcka utrzymuje jednak, że jeszcze takie żądanie urzędownie nie było postawione. Z innych źródeł znów powtarzają poprzednio już krążące pogłoski, że książę Serbji nie żąda wcale tego, tylko usunięcia się Turków z Serbji z po za obręb twardsz, lecz jako rzecz powtórzona, dawniejsza, mniej zasługująca na wiarę. Wiener Zeitung, jak i Presse nie życząc sobie widać wojny pomiędzy Serbją a Turcją, wojny, która mogłaby być hasłem do ogólnego powstania chrześcijan na półwyspie bałkańskim, co by mogło narazić znów interes Austrii, utrzymują, że książę Serbski nie okazuje takiej gotowości do walki i oba te dzienniki zapytują się, czy książę może być pewnym, że ciągle potrafi panować nad ruchem? czy raz wzburzony lud potrafi wstrzymać na wodzy i zapewnić własne istnienie?

Tymczasem jak donoszą korespondenci z Belgradu, konsul austriacki wpływa swymi radami na komisarza tureckiego, utrzymując nawet, że tak jak Austria zaopatryła już twardsz Belgradzką w żywność, tak teraz posłała tam przebranych oficerów i żołnierzy, na instruktorów, a jeden z dzienników belgickich dodaje, że przy następnym starciu, zapewne ci austriaccy przebrani kanonierzy, będą strzelali do Serbów, zostających pod opieką mocarstw chrześcijańskich.

W Bośni, jakkolwiek Kaimakan z Biliac wszelkie przedsiębierze środki dla przytłumienia i odosobnienia powstania, gdyby takowe wybuchło, nie sądzą aby te środki były skuteczne, a tymczasem bandy zbrojne krążące tam, coraz się powiększają. W Grecji także, według Wielkiej Gazety, panuje wielkie wzburzenie.

Z tonu dzienników wiedeńskich widać z jaką usilnością gabinet obecnej stary się o pojednanie z Węgrami, które choć ockolwiek by dodało powagi i siły, tak potrzebnej obecnie Austrii w obec wyraźnie występującej na widownię kwestji wschodniej. O ile gabinet

ministrów, są pewną rekonią nienadużywania tej prerogatywy.

Zgromadzenie się rady nie w miejscu wyznaczonym, to jest, w zwyczajnych okolicznościach w stolicy prowincji, a w nadzwyczajnych, tam gdzie wskazuje list królewski zwołujący ją, oraz odbywanie posiedzeń wbrew przepisom, uważane jest za nieprawę, a wszelkie wydane uchwały same przez się nieważne. Obok tego komisarz rządowy obowiązany jest także zgromadzenie rozwiązać, a tych którzy mieli w niem udział oddać pod sąd. Kara ustanowiona za takie nieprawę zgromadzenie, jest więzienie od 1/2 roku do dwóch, z wyłączeniem od używania praw wyborczych, najwyżej w ciągu 4 lat; przy okolicznościach jednak łagodzących, naprzykład przy widocznym braku złej wiały, kara ta może być nawet mniejsza niż 6 dni aresztu i mniej niż 16 fr. grzywny. Rada, pod zagrożeniem dosyć surowych kar, nie może korespondować z drugą radą w przedmiotach przedchozących jej atrybucje, a także bez porozumienia się z komisarzem rządowym, wydawać proklamacje do mieszkańców swej prowincji.

Wydział stały (deputacja permanente) jest pełnomocnikiem, do pewnego stopnia, rady, głównie w czasie kiedy nie jest zgromadzona. Wydział składa się z 6 członków wybranych z łona rady, z prezydującego, którym z urzędu jest komisarz rządowy (gubernator) i z piarszą rady. Rozumnie się, że członkami wydziału nie mogą być urzędnicy, których działania zostają pod jego kontrolą, lub znajdują się w jakikolwiek od niego zależności. Członkowie wybierają się na cztery lata, lecz co dwa lata połowa ich wychodzi. Dla każdego członka przeznaczona jest stała pensja, czyli wynagrodzenie (w ilości 3,000 fr.), ale tylko połowę z niego pobierają, z drugiej zaś połowę w płacy się diety obierają na posiedzeniach. Członek który cały miesiąc nie był na posiedzeniach, bez uzyskania urlopu, lub usprawiedliwienia swej nieobecności, uważa się za ułownionego od swych obowiązków. Prezy-

duje jak wyżej wspominaliśmy komisarz rządowy, albo ten kto go zastępuje; w razie gdyby komisarz rządowy z jakichkolwiek powodów nie był na posiedzeniu, wydział na każdy raz wybiera z swego łona prezydującego. Do ważności obrad potrzeba konieczniej więcej niż połowy członków (to jest najmniej czterech). Każde postanowienie uchwała się prostą większością głosów; prezydujący ma głos, ale nie przeważny, to jest taki sam jak każdy inny członek; w razie równości głosów postanowienie odracza się do następnego posiedzenia, na które powołuje się cały komplet.

Wydział daje swe zdanie o wszystkich przedstawionych mu interesach, tak z prawa, jako też przedłożonych przez rząd. Wydział obraduje ciągle, tak w czasie posiedzeń rady, jak i kiedy ta znów jest zebrałą, nad bieżącymi sprawami prowincjonalnymi i w przedmiocie wykonania praw i postanowień, gdzie jego udział jest wymagalny, lub gdy go zawezwie komisarz rządowy. Obraduje także nad wszystkimi sprawami przedłożonymi mu przez komisarza. Deputacja jest szczególnie pełnomocnikiem rady w interesach sądowych; tak bez poprzedniego szczegółowego upoważnienia rady, prowadzi wszelkie procesa w których rada jest pozwana, a także może rozpocząć procesa o majątek ruchomy prowincji i posesoryjne o majątek nieruchomy; do rozpoczęcia jednak procesu petytoryjnego, potrzeba konieczniej uchwały rady.

Kiedy rada nie jest zebrałą, wydział stanowi we wszystkich sprawach wchozących w atrybucje rady, jeżeli takowe nie cierpią zwłoki i nie dadzą się odłożyć do następnego posiedzenia rady; w takim razie wszakże, obowiązany jest na pierwszym posiedzeniu rady, zawiadomić ją o swych uchwałach. Rada może następnie zmienić lub zupełnie znieść uchwałę wydziału, o tyle jednakże tylko, o ile nie została wykonaną. W żadnym razie wydział niema prawa zatwierdzać rachunków z wydatków i dochodów z roku ubiegłego, bu-

dżetu wydatków i dochodów na rok następny, udziela nominacji urzędnikom i przedstawia kandydatów na urzędy; w tych rzeczach rada nie może go nawet upoważnić do jej zastąpienia.

Wydział tak samo jak i rada, może wyznaczać i wysyłać delegowanych na miejsce, w interesie służby. Po dwukrotnem wezwaniu podwładnych mu władz administracyjnych prowincjonalnych, tak co do nadesłania żądanych objaśnień, jak i wykonania uchwał rady i wydziału, może wysyłać na koszt tych władz, delegowanych, dla powzięcia na miejscu potrzebnych wiadomości, lub wprowadzenia w wykonanie uchwał. Wydział wyznacza jednego lub więcej członków, tak często, jak tego uzna potrzebę, a przynajmniej raz do roku, dla sprawdzenia kasy i stanu dochodów i wydatków prowincji.

Wszelkie wypłaty z fundusów prowincjonalnych uskuteczniają się na podstawie asygnacji wydanej przez wydział. Przed wypłatą, asygnacja wydziału musi być zrewidowana przez izbę obrachunkową prowincjonalną, lecz wydział bez poprzedniej rewizji tej izby, może polecić wypłatę 1/2 należności, z obowiązkiem przedstawienia izbie rachunku, przed wypłatą pozostałej 1/2. Przed końcem każdego miesiąca wydział przesyła ministrowi skarbu wykaz tak dopełniony, jak i mających się dopełnić wypłat z funduszu prowincjonalnego za miesiąc ubiegły. Przed końcem każdego miesiąca minister skarbu oddaje do rozporządzenia wydziału fundusze pobrane, w ubiegłym miesiącu, na rachunek prowincji przez urzędników skarbowych. Asygnacje wydziału mogą być wypłacane tylko w gra-

3) Dla ułatwienia placącym podatki, i dla oszczędności, zwykłe prowincje nie mają swych oddzielnych kas ani swych poborców, tylko poborcy skarbowi pobierają dochody prowincjonalne oznaczone budżetem i uskuteczniają wypłaty za asygnacjami wydziału, z funduszu oddanego do jego rozporządzenia.

pragnie skupić teraz siły, daje do poznania jedną z korespondencji wiedeńskiej, która powiada, że w wyższych sferach powątpiewają o prawdziwości wiadomości jakoby arcybiskup wiedeński został mianowany wikariuszem papieżem, a mianowanie dla tego, że rząd austriacki uważa, iż przeniesieniem rezydencji, choć czasowej sprawującego władzę papieża do Wiednia, mógłby narazić swe zewnętrzne stosunki.

Stosunki pomiędzy Austrią i Prusami nie są najlepsze; dzienniki stanowczo utrzymują iż wojska austriackie miały polecenie wkroczenia do Hesji, gdyby tam miały wejść wojska pruskie, czego zapewnić nie zapomni gabinet berliński. Dotychczasowe postępowanie ministrów heskich nie może zupełnie wzbudzić najmniejszej nieufności. Rozporządzenie ich, dotyczące wyborów, zupełnie zgodne jest z prawem; ministrowie złożyli w ręce syndyka żądane pisemne zapewnienie, a w nominacjach na posady, które opuścili, brali na uwagę nie polityczne opinie, ale zdolności urzędników. Generał Bardeleben doręczając Kr. Pruskiemu list elektora, oświadczył w jego imieniu głębokie ubolewanie, że chwilowo zapomniane zostały względy należące państwu pruskiemu i jego monarsze.

Anglja.

London, 27 Czerwiec. Daily News tak pisze o Serbji: „Kwestja serbska jest nadzwyczaj ważną, gdy bowiem oprócz powstania w Hercegowinie i nieprzyjaznego usposobienie w Czarnogórze, wybuchnie także w Serbji powstanie, wówczas Porta zostanie zmuszoną do poniesienia ogromnych ofiar tak militarnych jak i finansowych. Do tego mieć należy w względzie, że wielkie moce państwa, dążące do udzielenia opieki słowianom południowym, przeszkadzają będną Anglii w jej usiłowaniu przytłumienia powstania.”

Pod prezydencją lorda Brougham odbył się wczoraj, w London Tavern, licznie nawiedzony meeting, dla roztrząsania kwestji handlu niewolnikami afrykańskimi. Sędziwy prezes, który przyprowadził z sobą na meeting młodego, na pozór bardzo inteligentnego murzyna, syna Króla Bonny, przypomniał głosem wzruszonym, że przemawiał przed 60-u laty, w tym samym miejscu, przeciw handlowi niewolnikami, który dzięki Bogu, nazywają już obecnie nie przemysłem, lecz zbrodnią. W ciągu swej mowy lord Brougham powstawał silnie na rądy hiszpański, który wbrew wszelkim konwencjom, wspierał stale handel niewolnikami, do wyspy Kuby zwolnionymi, i któremu, bardziej niż któremukolwiek innemu rządowi, przypisać należy winę, że ten hańbiący handel ludźmi dotąd istnieje na potępienie ludzkości utrzymuje się.

Książę Ludwik Heski, narzeczony księżniczki Alicji angielskiej, przybył 24-go Czerwca z łądu stałego do Londynu, w towarzystwie swego brata, i zajął wraz z nim mieszkanie w hotelu tak zwanym pałacowym, naprzeciw pałacu Buckinghamskiego. Książę Ludwik uda się do Osborne dopiero w przeddzień ślubu, taki bowiem jest zwyczaj w Anglii. Piękną rezydencją urządzoną została dla przyszłych nowożeńców na wyspie Wight, w pobliżu Osborne. Dostojna młoda para przepędzi tam parę miesięcy, poczem odbędzie podróż po Szwajcarii.

Książę Karol Heski z małżonką i księżką Wilhelma Heski, także z małżonką, przybyli wczoraj z Ostendy do Dover.

Książę Napoleon doznaje w Londynie jak największych względów i uprzejmości. Przy zwiedzaniu wielkiej wystawy królewskiego towarzystwa rolnictwa, Jego Cesarska Wysokość powitany był przez lorda Portman, prezesa tego towarzystwa. W Poniedziałek, 23-go Czerwca, książę był w izbie deputowanych świadkiem świetnej mowy lorda Palmerstona o przyjaznej polityce Cesarza Francuzów.

Wstawy francuzcy dawali wczoraj, na cześć księcia Napoleona, wystawny obiad w salach restauracyjnych gmachu wystawy. Hr. Granville wniósł w języku francuskim zdrowie Cesarza Napoleona.

Ponieważ rozmaite oddziały sędziów przysięgłych wystawy powszechnej wyrzekły już stanowczo co do nagród, medale przeoczone, przez nie przyznane, rozdane zostaną uroczysto 11-go Lipca przez księcia Cambridge,

który reprezentować będzie przy tej sposobności osobę Królowej. Uroczystość rozdania nagród odbędzie się w pięknych ogrodach towarzystwa ogrodniczego, przytłumionych do gmachu wystawy powszechnej.

Jeden z synów księcia Joinville służy we flocie związkowej północno-amerykańskiej, gdzie jest kadetem czyli mizmanem na pokładzie szalupy wojennej „John Adams.”

Austria.

Wiedeń, 29 Czerwiec. Zapewniają, że konferencje odbywające się obecnie w Monachium w kwestji traktatu handlowego prusko-francuzkiego, a w których udział biorą komisarze Bawarii, Wirtembergu, Damsztadu i Nassau, przybiorą wkrótce obszerniejsze rozmiany, powiadają bowiem, że rząd austriacki zwierzyl się poufnie gabinetowi bawarskiemu, iż bardzo być może, że Austria przystąpi do niemieckiego związku celnego, i że zatem pożądanem byłoby, ażeby na konferencjach pomienionych podobne przystąpienie wzięte było na uwagę. Co do gabinetu bawarskiego, ten miał jak utrzymują odpowiedzieć, że podobna komunikacja uwzględniona zostanie tak jak zasługuje z powodu swej wielkiej doniosłości, lecz że zyczyćby należało, ażeby przedmiot ten został szczegółowo wymotywowany i objaśniony, oraz ażeby Austria przysłała na konferencje monachijskie osobnego pełnomocnika.

Z Pesztu piszą do Presse wiedeńskiej między innymi co następuje: Austria może o Kosucie powiedzieć, że jest to duch, dający stale do zlego, lecz wywołujący dobre. Umysł, poruszone jego programem państwa Dunajskiego, nie mogą się uspokoić, co zresztą rokuje jak najlepsze dla monarchji austriackiej rezultata. Wszystko zależy od zrzeczności i oględności, z jaką w Wiedniu postąpieniem zostanie. Roztropność polityczna w połączeniu ze śmiałością pomysłami, słowem polityka oparta na rozległej podstawie, może stać się wielce dla rządu austriackiego pomocną. Sam już wzgląd na niezbedność wspólnego roztrząsania na drodze konstytucyjnej kwestji, ogół monarchji obchodzących, powinien wywołać usiłowania celem wyjścia z wyjątkowego położenia, w jakim Węgry znajdują się względem innych krajów austriackich. Już na onegdajszym posiedzeniu izby deputowanych, wniósł p. Wiser'a wywołanie rozprawy, w których słyszeć się dały głosy za porozumieniem się z Węgrami, wpływ na kraj węgierski wywierającymi. Są to wprawdzie życzenia wyrażone przez jednostki, a do ich urzeczywistnienia przez rząd nie tak jeszcze blisko. Lecz i ten pierwszy krok ze strony deputowanych, którzy przed niedawnym czasem byli przeciwnymi pojednaniu się z Węgrami na jakiegokolwiek innej podstawie, nie ustatuwa łutowa, jest wieloznaczącym, tem bardziej że i w łonie gabinetu austriackiego zaczyna przemagać przekonanie, że dla dobra monarchji, ustalenie stosunków Węgier do ogółu krajów austriackich, jest niezbedne. Z drugiej też strony pierwszorzędne znakomitości polityczne Węgier gotowe są wejść w układy co do ustalenia zasad konstytucyjnych swego kraju, i wpłynąć na usposobienie narodu węgierskiego.

Francja.

Paryż, 27 Czerwiec. Kwestja pośrednictwa Francji i Anglii między stronami wojującymi w Stanach Zjednoczonych jest tylko odroczone, ale nie porzuczona. W sferach półurzędowych francuzkich, a nawet i w niektórych dziennikach angielskich utrzymują, że za trzy miesiące będzie znów podniesiona, ponieważ z interesów ludzkości, nie można pozwolić na tak naszcząca wojnę. Podobno w końcu września, tak związkowym jak i skonfederowanym będzie przesłane ostateczne wezwanie załatwienia sporu przy pośrednictwie Francji i Anglii. W związku z temi zamiarami ma pozostać poddanie tak wielkiej eskadry pod rozkazy wice-admirała Jurien de la Graviere. Świat finansowo-przemysłowy z innych zaś zaślatał konieczność tego pośrednictwa. W świecie tym panuje przekonanie, że nie bez pewnego zadowolenia tak Francja jak i Anglja, patrzyła na wojnę domową podkopyjącą potęgę Stanów Zjednoczonych i tym sposobem odejmującą im możność przeprowadzenia zasady Monroe, lecz teraz oba rządy europejskie, kiedy Stany Zjednoczone osłabły

raz następnego dnia po wysłaniu swego zażyczenia uchwały, obowiązany jest zawiadomić o tem radę, która znów obowiązana jest zawięzić wykonanie uchwały do dni 30; jeżeli w ciągu tego czasu, ze strony rządu, nie będzie nadesłana żadna decyzja, uchwała nabiera siły obowiązująca i wprowadza się w wykonanie.

Wszelkie uchwały tak rady jak i wydziału wykonywa tylko komisarz rządowy, wydział jednak czyni nad ich wykonaniem przez niego. Komisarz rządowy także z szczegółowego na każdy raz upoważnienia wydziału, figuruje we wszystkich aktach sądowych, tak w pozwach jak i w obronach.

Komisarze okręgowi stanowią władzę wykonawczą rady i wydziału prowincjonalnych i mają nadzór nad wszystkimi gminami wiejskimi i miejskimi, w których ludność nie przenosi 5,000 dusz. Pod kierunkiem zwierzchnim komisarza rządowego i wydziału, czynią nad administracją w tych gminach i nad wykonywaniem tak ogólnych praw, jak i postanowień uchwalonych przez radę i wydział, dla tego ten ostatni przysyłając uchwałę gminom do spełnienia, zawiadamia o tem komisarzy okręgowych. Komisarz ci, co rok, na miesiąc przed zebraniem rady przedstawiający wydziałowi raport o ulepszeniach, jakie należałoby wprowadzić w powierzonych ich nadzorowi okręgach, o potrzebach tych okręgów i o wszystkim, co tylko powinno być przedstawione radzie; z tych raportów, wydział, co uzna za stosowne, wnosi na posiedzenie rady do rozpatrzenia. Ci komisarze obowiązani są także zaraz z początkiem każdego roku, złożyć sprawozdanie wydziałowi o stanie okręgów w roku ubiegłym, z których tenże układa ogólnie sprawozdanie o stanie prowincji, jakie corocznie przedstawia radzie; do ułożenia tego sprawozdania nie mało stają się pomocnymi wykazy statystyczne, jakie komisarze okręgowi obowiązani są corocznie

także w początku roku, składać wydziałowi, według wskazanych im wzorów.

Systemat ten administracji prowincjonalnej wprowadzony w wykonanie dopiero w 1836 r., zamiast dawnego urzędowania z czasów panowania holenderskiego, a będący wynikiem oddzielenia Belgii od Holandji w 1830 roku, jest o wiele więcej zapewniający rozwój pomyślności, zasadzającej się na samorządzie prowincji, niż w krajach sąsiednich, i wiele więcej przedstawia rękojmi. Rady te, jak wyżej było wskazane, składają się z obywateli bezpośrednio przez ludność wybranych, bez różnicy stanów; stanowią one o wszystkich interesach prowincjonalnych i mianują wszystkich urzędników administracyjnych prokuratorów i notariuszy. Ta rozległa ich władza, mądrze ograniczona tylko o tyle o ile zachodzi konieczna potrzeba przez władzę najwyższą, której doradcami są odpowiedzialni ministrowie, nie jest wcale złudzeniem, bo zasada bezpośredniego wyboru, jawność posiedzeń, rozpraw i wszelkich działań, tak rad jak i wydziałów stałych, uswieconą ustawą i prawem z 1836 r., organizującą władzę prowincjonalną, poręczającą prowincjom spokojne i swobodne używanie właściwych im praw.

Wszystkie atrybucje rad prowincjonalnych dają się podzielić na trzy kategorie; to działają jako delegowane władzy prawodawczej, mianowicie przy rozpisywaniu na gminy podatków stałych, uchwalonych przez izbę prawodawczą, i wtenczas stanowczo decydują; to znów jako prawnie reprezentujące prowincje, mianowicie, kiedy stanowią w jej interesach lub wyrażają jej potrzeby i życzenia, działają w charakterze władzy administracyjnej; to na koniec są władzami doradczymi, kiedy dają swe zdanie o zmianie rozgraniczeń prowincji, lub podziałe dróg i komunikacji na królewskie, prowincjonalne i gminne.

Za panowania holenderskiego, stany jenc-

obowiązali się znacznymi długami, potrzebują aby wojna została ukończona raz dla otrzymania bawelny, powtórnie dla otwarcia sobie targu do zbytu swych wyrobów. Ztąd, na zasadzie przypuszczenia, że związkiowi nie tak prędko potrafią ujązmić skonfederowanych, wnoszą iz do pośrednictwo wkrótce będzie ofiarowane.

Ostatnie rozprawy nad budżetem w Ciele prawodawczym, wypowiedziały na jaw rzeczywisty, jakkolwiek nie gwałtowny, antagonizm pomiędzy tą izbą a radą stanu. Wyraznie izba niecierpliwiła się, że wypracowanie projektów do praw zupełnie pozostaje w ręku członków rady stanu, którym przysługują wielkie zdolności, odmawia ona jednakże dostatecznej praktyczności. Niektórzy deputowani zamierzają podobno w właściwym czasie rzucić myśl, aby w przyszłości każdy minister jednocześnie przysłał projekt mający być roztrząsane w izbie, do rady stanu i do biur ciała prawodawczego, i aby oba te ciała wyznaczały komisję mieszczą, która by porozumiała przed odesłaniem projektu z rady stanu do izby.

Powszechnie nie wąpią, że Francja i Rosja będą w Konstancyopolu popierać żądania księcia serbskiego, co do zburlenia twierdzy Belgradu. Zresztą już poprzednio oba te mocarstwa wyraziły przychylnie w tym względzie zdanie, na skutek przesłanego im w końcu roku zesłanego przez księcia Michała, prywatnego memoriału, w którym tenże wskazywał to jako jeden ze środków zachowania w kraju spokojności. Jaką przyjmie postawę Austria w tej sprawie, jeszcze tu nie przewidyją, lecz sądzą tu, że p. Hübnier, któremu powierzono misję w Konstancyopolu dotyczącą obecnych i przyszłych stosunków ludności chrześcijańskiej na granicy Austrii zamieszkałych, przypuszczając nawet, że wzajemne stosunki serbów i turek w Belgradzie powinny uległ zmianie, mniema, iż przed postanowieniem zburlenia twierdzy, należałoby wynaleść dostateczne dla Porty rękojmi, zabezpieczające jej zwierzchnictwo.

P. Scialoja powrócił do Paryża, a jednak jeszcze sprawa traktatu franko-włoskiego nie może być ukończoną, ponieważ p. Rouher znajduje się w Londynie. Traktat żeglugi pomiędzy dwoma temi krajami już jest podpisanym; zwłoka zaś w traktacie właściwie handlowym pochodzi z opozycji p. Foulda przeciwko warunkowi stawianemu przez rząd włoski, mianowicie, żeby wszystkie papiery mające kurs na giełdzie włoskiej były notowane i na giełdach francuzkich. Trudności te jednak, niewątpliwie, tak jak i inne zostaną usunięte.

Pierwsza i ostatnia (ponieważ nie będzie innej) seria zaproszonych, dziś ułada się do Fontainebleau, a powróci ztamtąd w przyszłą sobotę. Pomiędzy zaproszonymi znajdują się książę i księżna Metternich, książę i księżna Reuss i inne osoby. P. Morny wraz z małżonką jutro dopiero tam jedzie. P. Persigny powróci z Londynu za kilka dni. W poniedziałek mają być zamknięte posiedzenia senatu.

Włochy.

Turyń, 25 Czerwiec. Mowa ministra oświecenia publicznego pana Matteucciego, zyskała wielkie powodzenie w izbie. Jego prosta, ale zarazem jasny sposób przedstawiania sprawy podobał się bardzo deputowanym. Przedmiotem jego wystąpienia było zamieszanie, które wywołał uczniowie w Pawji, z powodu podniesienia opłaty od słuchania kursów, a któremu chcieli nadać charakter zaburzenia politycznego. Tymczasem uczniowie, ochłonawszy z pierwszego wrażenia, uznali swój błąd i sami udali się z prośbą o przebaczenie do swoich przełożonych, a następnie do ministra oświecenia publicznego.

Izba ma zatwierdzić dzisiaj prawo o poborze do wojska, który dostarczać ma corocznie 45,000 ludzi. Minister wojny udzielił przy tej sposobności deputowanym kilka szczegółowych objaśnień, dotyczących obecnego stanu armji włoskiej. Według obowiązujących obecnie praw we Włoszech, armja składać się będzie z kontyngensu pierwszej kategorii, 11-to letniej, wynoszącego rocznie 45,000 ludzi. Podług obliczeń p. Pettiti kontyngens ten dostarczy 380,000 żołnierzy, jeżeli prawo będzie wnieć wykonywane. Druga kategoria pięcioletnia odnosi się do pozostałej ludności z zachowaniem określonych praw wy-

jątków. Drugi ten kontyngens dostarczy 200 do 220,000 ludzi, tak że regularna armja włoska składać się będzie z około 600,000 ludzi. Przyjeżdż już tu systemat francuzki, który polega na tem, że żołnierze wycyfurowy się mustry, powracają do swoich domów i powolani są dopiero do szeregów w razie powstając mającej wojny. Generał Pettiti utrzymuje, że żaden naród nie przyjmąwszy powyższego systemu nie może mieć liczniejszej i silniejszej armji jak Włochy. Chociaż minister wojny nie jest bynajmniej znakomitym mówcą, cała jednak izba z wielkim zajęciem słuchała tych jego objaśnień.

Nieporozumienie między izbą a gabinetem, w przedmiocie udzielenia rządowi upoważnienia pobierania napród sześciomiesięcznych dochodów, zostało jak się zdaje załagodzone. Izba bowiem zgadza się na żądanie gabinetu, który ze swej strony dołoży wszelkich starań do jak najspieszniejszego wygotowania budżetu na rok 1863 i przedstawienia go do zatwierdzenia izbie deputowanych. Wszyscy pragną szczerze, aby wyjść jak najprędzej z tego niejakiego przechoźnego położenia i doprowadzić skarbu państwa do należytego porządku, ale gabinet nie chciałby znowu, aby izba przychylając się do powyższego jego żądania, uważała to za wotum zaufania, które jednak bynajmniej nie wzmocniło by go o obec narodu. Budżet przyszłoroczny jest już prawie ułożony i będzie zapewne przedstawiony izbie przed odroczeniem posiedzeń. Niektóre osoby poddają ciągle rządowi myśl rozwiązania izby. Srodek ten jednakże byłby obecnie zupełnie niestosowny i nie zdaje się, aby gabinet potrzebował się doń uciekać. Użyłby go dopiero w ostateczności, gdyby izba tak dalej jak dotąd opieszała prowadzić swoje czynności, przerywając ciągle poważne rozprawy niepotrzebnymi interpelacjami. Izba dzisiaj nie jest wprawdzie bez błędu, ale jednak położyla już nie mało zasługi i zwykle w ważniejszych okolicznościach powodowała się rozsądkiem i przychylnością dla sprawy narodowej.

WIADOMOŚCI TELEGRAFICZNE.

Palermo, 29 Czerwiec (przed połudn.). Przy odbywającej się dziś inauguracji stowarzyszenia strzelców, książę Humbert i Garibaldi, który tu niespodziewanie przybył, będą obecnymi. Wczoraj wieczorem miasto było oświetlone.

Paryż, 29 Czerwiec. Dzisiejszy Monitor podaje wiadomości z Meksyku, które wczoraj przybyły do Southampton. Według tychże, generał Marquez ze 2,000 ludzi, w dniu 18 zesłanego miesiąca, połączył się z generałem Lorencez. Przednia straż meksykańska, licząca 1,500 ludzi, usiłowała nie dopuścić tego połączenia, ale została zupełnie zniszczoną. Spodziewamy się, powiada ten dziennik, że raport urzędowy potwierdzi to doniesienia. Wyrok względem Miręsa został przez sąd kasacyjny unieważniony.

Turyń, 28 Czerwiec. Na dzisiejszym posiedzeniu izby deputowanych, Peruzzi popierał propozycję komisji względem ograniczenia poboru podatków na 4 miesiące i oświadczył, że to nie ma być objawem ani zaufania ani nieufności, ale powiedziec musi, że gabinet nie trzyma się polityki hr. Cavour. Dalej bronił gabinetu Ricasoli przeciw jakimś oskarżeniami, a mianowicie zapewniał, że gabinet ten nie wywał bynajmniej Garibaldegom do stolicy. Z naciskiem mówił o konieczności posiadania Rzymu za stolicę. Ministerstwo, dodał on, powinno szukać powodzenia w środkach i dyplomatycznych skutecznych a energicznych, a nie w polityce wybiegów.

Turyń, 29 Czerwiec. Na dzisiejszym posiedzeniu izby deputowanych p. Bixio przemawiał za ministerstwem. Izba następnie przeszła do głosowania nad prawem budżetowym projektowanym przez ministerstwo. Projekt ten został przyjęty większością 215 głosów przeciw 81. Wiadomość telegraficzna z Palermo donosi, że Garibaldi był dziś u księcia na śniadaniu. Generał ten miał mowę do ludu, w której zalecał jedność i zgodę.

Berlin, 30 Czerwiec. Ostatnia Sternzeitung przeczy wszelkim pogłoskom o nieporozu-

mieniach, jakie miały zajść w gabinecie. Dziś rano wybuchł wielki pożar w królewskim magazynie żywności, położonym na Köpenicker-Strasse. Wielkie mnóstwo zboża zostało przez ogień zniszczone. Kilka czolow na rzecie Szprei stało się pastwą płomieni. Fabryki pobliskie zdolano od ognia uchronić.

Praga, 29 Czerwiec. Dziś przybyła do Pragi bez wypadku pierwsza lekomotywa nowo wykonaną czeską koleją zachodnią.

Trebina, 28 Czerwiec. Dnia 26-go b. m. starło się wojsko Derwisza-Paszy z Czarnogórcami pod Kita Dirudine, przyczem Czarnogórcy klęskę ponieśli. Stracili oni między innymi poległymi naczelnika z Banjani Iwana Vasiliewa. Derwisz-Pasza zajął stanowisko między Grabowem i Banjani.

Belgrad, 28 Czerwiec. Komisarz Porty ma tylko polecenie wstrzymania kroków nieprzyjacielskich i wyprawienia śledztwa. Co do głównych punktów tej kwestji nastąpi decyzja gdzieindziej. Porządek i spokojność zostały przywrócone.

Kopenhaga, 30 Czerwiec. Według Gazety Berlinga, Król szwedzki przybędzie tam 17-go Lipca i zabawi, jak poprzednio było ułożone, do 19-go t. m.

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

— Dzień wczorajszy był na pół pogodny; przed południem w czasie miernego wiatru południowo-wschodniego niebo pogodne, po południu przy zmianie wiatru na mierny północno-zachodni pochmurne, wieczorem znowu na pół pogodne. Średnia temperatura dnia jest 13 1/2 stop. Réaumur, a 1 stopień niższa od normalnej; największe ciepło po południu 19 1/2, najmniejsze w nocy 8 stopni Réaumur. Średnia wysokość barometru jest 746,71 milimetrów. Elektryczność 28 stopni. Na słońcu dwie gromady plam i dwie plamy oddzielne.

— Dnia 15 Maja r. b., we wsi Wicemin, gminie Czamania, powiecie Włocławskim, z niostrożnego obchodzenia się z ogniem, wszczął się pożar, skutkiem którego zgorzał dom mieszkalny. W domu tym spaliło się dwoje małych dzieci parobka Karczmarska, to jest: Wawrzenciec liczący lat pięć i Jan lat dwa.

— Dnia 22 Maja r. b., we wsi Zabostow, gminie Komin, powiecie Łowickim, spaliło się osm domów mieszkalnych i dziesięć zabudowań gospodarskich, ubezpieczone na rs. 740, a prztem pogorzeley ponieśli na 2,500 rs. straty w krestencji, odzieży i rozmaitych sprzętach gospodarskich.

— U Orgelbranda wyszedł 91 zeszyt Encyklopedji powszechnej, na którym się kończy tom 10-ty. Zeszyt ten zawiera następujące, między innymi, obszerniejsze artykuły: Grzegorz Papieżów od VI do XVI, Grzegorz Cudotwórca, Grzegorz Nazyjanzencki, Grzegorz Nysseński, Grzegorz Oświecinek i Grzegorz biskup Ligowenski święci, Grzegorz z Sanoka, Grzegorz II Metropolita Kijowski, Grzegorz Pauli, jeden z najgłośniejszych Arjanów Polskich; Grzegorz z Żarnowca, właściciel Kozarski, Grzegorz z Samborza rymopis łacińsko-polski, Grzepek Stanisław matematyk polski, Grzymała Wincenty Senator Kasztelan, Grzymisława Księżna krakowska, Grzymultowski Krzysztof, Guano, Guatemala, Guizot i t. d. Zakończą zaś Spis rzeczy w tomie 10-ym zawarty.

— Telegraf Kijowski, mówiąc o potrzebie założenia w tem mieście towarzystwa wzajemnego ubezpieczenia od ognia, podaje, podług ostatniego obliczenia, wykaz budowli istniejących w Kijowie i w gubernji. I tak: Kijów liczy 817 budowli murowanych, a 5,299 drewnianych, w całej zaś gubernji jest budowli murowanych 1,716, a drewnianych 17,535. Kosciółków murowanych w Kijowie znajduje się 57, drewnianych 15, w całej zaś gubernji 295 murowanych, a 1,553 drewnianych. — Liczba fabryk w Kijowie wynosi 64, w gubernji 990, produkcja ich zaś przedstawia wartość 14,372,900 rs. W tej liczbie znajduje się 77 fabryk cukru, 293 gorzeln, 78 browarów, 258 cegieln i t. p. — Po tej ogromnej liczbie budowli i fabryk wnosić można, jak ogromne primy ciągną towarzystwa ubezpieczeń z gubernji Kijowskiej.

znaczenia. Wszędzie gdzie ubogie gminy nie były w stanie przebudować lub powiększyć swych kościołów, które skutkiem wzrostu ludności, stały się zbyt małymi, wszędzie gdzie niemogły one zbudować nowych probostw na miejsce upadających mieszkań kapłanów, wszędzie gdzie brakło im zasobów do wystawienia szkoły dla domu przytulku, — wszędzie tam rady prowincjonalne szczerze przysły im w pomoc dla spełnienia tak koniecznych celów. Czyż trzeba przypominać o środkach przedsięwziętych lub zamierzonych dla osłabienia lub polepszenia losu obłąkanych, dla upowszechnienia szczepienia ospy, dla rozszerzenia wychowania publicznego, dla dania pomocy do kształcenia się młodzieńcom okazującym szczególne zdolności w naukach i sztukach, dla założenia kas oszczędności po gminach wiejskich, rozszerzenia stowarzyszeń wzajemnej pomocy, założenia szkół przemysłowych, instytutów dla głuchoniemych i t. p. ważnych pracach? Mowa ta najlepiej charakteryzuje atrybucje rad i pożyteczność ich działań właściwych, a skutki ich wprowadzenia w życie, okazujące się w ciągu zaraz kilku pierwszych lat, dostatecznie dowodzą dobroci tych urzędów. Prawo organizujące te rady prowincjonalne (z 1836 r.), daje wszelkie konieczne rękojmi interesom prowincjonalnym. Zbieranie się rad w oznaczonych terminach bez zwolnienia ich przez władze prowincjonalne, jawność ich posiedzeń i ogłaszanie drukiem protokołów tychże, istotna władza sprawczą czysto prowincjonalnych, możność znoszenia się jednych z drugimi w granicach ich atrybucji, tylko przewidziane prawem wypadki ich rozwiązania, nadają im znaczną wyższość nad podobnymi instytucjami w innych krajach.

